

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
ULUSLARARASI HUKUK VE DIŐ
İLİŐKİLER
GENEL MÜDÜRLÜĐÜ

SÖZLEŐMELER BÜROSU

Türkiye İle Hırvatistan Arasında
Hukuki Adli Yardım
Sözleşmesi

**Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında
Hukuki ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşması**

Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti

iki ülke arasında dostluk bağlarını pekiştirmek ve hukuki ve ticari konularda karşılıklı adli yardımlaşmayı egemenlik, ulusal bağımsızlık, haklarda eşitlik ve içişlerine karışmama ilkelerine dayanarak düzenlemek arzusuyla,

Hukuki ve ticari konularda bir adli yardımlaşma anlaşması akdedilmesine karar vermişler ve bu amaçla aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır:

KISIM I

BÖLÜM I

GENEL HUKÜMLER

Madde 1

1. Akit Taraflardan birinin vatandaşları diğerinin ülkesinde haklarının ve menfaatlerinin hukuki ve yasal korunması hususlarında bu Devlet vatandaşları ile aynı haklara sahip olacaklardır.
2. Akit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Akit Tarafın ülkesinde, hukuki ve ticari konularda hak ve menfaatlerinin takibi ve korunmasında mahkemelere ve diğer yetkili makamlara, bu Akit Tarafın vatandaşlarının tabi olduğu aynı şart ve formalitelerle serbestçe müracaat hakkına sahip olacaklardır.
3. Akit Taraflardan birinde iş yeri merkezi olan ve bu tarafın mevzuatına uygun biçimde kurulmuş tüzel kişiler kamu düzenine aykırı olmadığı takdirde, işbu Anlaşmanın hükümlerinden yararlanma hakkına sahip olacaklardır.

Madde 2

1. Akit Taraflar işbu Anlaşma gereğince adli yardımlaşma taleplerini yerine getirmek üzere Merkezi Makamlar tayin edeceklerdir.
2. Türkiye Cumhuriyeti tarafından Merkezi Makam Adalet Bakanlığıdır. Hırvatistan Cumhuriyeti tarafından ise Merkezi Makam Adalet Bakanlığı kabul edilmiştir.
3. İşbu maddenin yukarıda zikredilen paragrafındaki hükümler, diplomatik veya konsolosluk kanallarından iletişim kurulmasına engel olmaz.

Madde 3

1. Bu Anlaşmanın 11. maddesinde belirtilenler dışındaki, adli yardım talepleri ve buna ekli belgelere talepte bulunulan tarafın dilinde veya İngilizce olarak yapılmış onaylı tercümeleri eklenecektir.
2. Adli yardımlaşmaya ilişkin istinabe talepleri ve bunların ekleri talepte bulunan Akit Tarafın dilinde yazılacak ve talepte bulunulan Akit Tarafın dilinde veya İngilizce onaylı tercümesi eklenecektir.
3. Adli yardım taleplerinin yerine getirilmesi ile ilgili belgeler talepte bulunulan Akit Tarafın dilinde düzenlenecektir.

Madde 4

Akit Tarafların Adalet Bakanlıkları talep üzerine, işbu Anlaşmaya konu teşkil eden hukuki sorunlara ilişkin olarak ülkelerindeki kanunlar ve uygulamalar hakkında birbirlerine karşılıklı olarak bilgi vereceklerdir.

KISIM II

BÖLÜM 1

HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA ADLİ YARDIMLAŞMA

Madde 5

1. Akit Tarafların yetkili makamları karşılıklı olarak hukuki ve ticari konularda adli yardım sağlamayı taahhüt ederler.
2. Karşılıklı adli yardım, özellikle belgelerin iletilmesi, tarafların, tanıkların dinlenmesi ve bilirkişi incelenmesi, keşif gibi usule ilişkin kararların icrasını kapsar.

Madde 6

1. Bir adli yardım talebi şu hususları ihtiva edecektir:
 - a) Talepte bulunulan makamların adları;
 - b) Talep edilen olaya ilişkin işlemlerin mahiyeti;
 - c) Tarafların isimleri, daimi ve geçici adresleri (ikametgâhları veya oturdukları yerler), tabiiyetleri ve meslekleri;
 - d) Tarafların vekillerinin isimleri ve soyadları;
 - e) Talebin konusu ve icrası için gerekli bilgiler.
2. Bir adli yardım talebi ve buna ekli belgeler, imzalanmış olmalı ve talepte bulunan makamın resmi mührünü taşımalıdır.

Madde 7

1. Talepte bulunulan makam, adli yardım talebinin yerine getirilmesi sırasında, kendi kanun hükümlerini uygular. Bununla birlikte, talepte bulunan makamın isteği üzerine, talepte bulunulan Tarafın kanunlarına aykırı olmamak şartıyla diğer Akit Tarafın usul hükümlerini uygulayabilir.
2. Talepte bulunulan makam adli yardım talebinin yerine getirilmesinde yetkili değilse, sözkonusu talebi yetkili makama iletir ve bundan talepte bulunan makama haberdar eder.
3. Talepte bulunulan makam, adli yardım talebinin yerine getirilmesinden sonra belgeleri talepte bulunan makama iletir veya talebin yerine getirilmemesi halinde, bunu sebepleri ile bildirir.

Madde 8

1. Tebligat talebinde muhatabın tam adresi ve tebliğ edilecek belgeler belirtilmelidir.
2. Tebligat talebinde belirtilen adrese belgeler tebliğ edilemediği takdirde, talepte bulunulan makam muhatabın tam adresini tesbit için lüzumlu tedbirleri alacaktır. Bu adresin tesbit edilmesinin imkansızlığı halinde, talepte bulunulan makam, talepte bulunan makama bilgi verir ve belgeleri bu makama iade eder.
3. Tebligat alındısı talepte bulunulan Tarafın kanunlarına göre tanzim edilir. Tebligat alındısı tebliğ tarihini ve yerini ihtiva edecektir.
4. Talep edilen Taraf kendi topraklarında adli yardım sebebiyle yapılan bütün masrafları üstlenecek ve bu masrafların ödenmesini talep etmeyecektir.

Madde 9

Bir adli yardım talebinin yerine getirilmesi, talep edilen Akit Tarafın egemenliğine, güvenliğine veya kamu düzenine zarar vermesi halinde reddedilebilir. Bununla beraber red gerekçesi diğer Akit Tarafa yazılı olarak bildirilecektir.

Madde 10

1. Hangi uyrukta olursa olsun bir davet üzerine, talepte bulunan Tarafın adli makamları önüne çıkan bir tanık veya bilirkişi, Talepte bulunan Akit Tarafın ülkesinde, bu Akit Taraf ülkesine girişinden önce işlenen bir suç dolayısıyla kovuşturulamayacağı veya tutuklanamayacağı gibi, daha önce ittihaz olunan bir hüküm sebebiyle de cezalandırılmaz.

2. Bir tanık veya bilirkişi, daveti yapan makam tarafından hazır bulunmasının artık gerekli olmadığı hususu kendilerine bildirildiği tarihi takip eden 15 gün içinde, talepte bulunan Tarafın ülkesini terketmediği takdirde işbu dokunulmazlık sona erer. Tanık veya bilirkişinin iradesi dışındaki sebeplerle talepte bulunan Akit Taraf ülkesini terketmediği süre, bu paragrafta öngörülen süre kapsamı dışında tutulacaktır.

3. Bu kişiler tanıklıkları veya bilirkişilikleri nedeniyle de kovuşturulamaz veya tutuklanamazlar.

4. Talepte bulunan makam tanık veya bilirkişi sıfatıyla davet edilen kişiyi kendi mevzuatında öngörülen şartlar dairesinde yol ve ikamet giderlerinin ödeneceği ve bilirkişi için, bilirkişilik ücreti tediye olunacağı hususunda haberdar edecektir. Bu kişinin talebi üzerine, yol ve ikamet giderlerinin karşılanması için sözü edilen makamca bir avans ödenecektir.

BÖLÜM 2

BELGELER

Madde 11

Akit Taraflardan birinin mahkemeleri veya diğer yetkili makamlarının talebi üzerine, diğer Taraf, talepte bulunan tarafın vatandaşlarının ahvali şahsiyelerine mütedair belgelerin, şahsi işleri ve menfaatleri ile ilgili diğer belgelerin suretlerini tercümesiz ve ücretsiz gönderir.

Madde 12

1. Akit Tarafların birinin ülkesinde yetkili makamlar tarafından tanzim edilmiş, verilmiş veya onaylanmış ve resmi mühür taşıyan belgeler ile bunların onaylı örnekleri diğer Akit Tarafın topraklarında tasdik işlemine tabi tutulmadan geçerli olacaktır.

2. Bir Akit Tarafın resmi makamlarınca düzenlenen belgeler, diğer Tarafın topraklarında düzenlenen resmi belgelerle aynı ispat kuvvetine sahiptir.

BÖLÜM 3

TEMİNAT AKÇESİNDEN (JUDICATUM SOLVI) VE YARGILAMA MASRAFLARINDAN MUAFİYET

Madde 13

1. Akit Taraflardan birinin vatandaşları, salt yabancı olmalarından veya diğer Tarafın ülkesinde ikametgahları veya meskeni bulunmamasından ötürü teminat akçesi (Judicatum Solvi) vermekle yükümlü tutulamazlar.

2. İşbu maddenin birinci paragrafında belirtilen hususlar tüzel kişilere de uygulanır.

Madde 14

1. Akit Taraflardan birinin vatandaşıları, diğer Tarafın mahkemeleri önünde bu Akit Tarafın vatandaşları gibi aynı şart ve ölçüde yargılama harç ve masraflarından muaf olmaktan ve ücretsiz adli müzaheretten faydalanırlar.
2. Bu adli yardım ve adli müzaheret icra işlemleri dahil olmak üzere davanın tüm işlemlerine uygulanır.
3. Akit Taraflardan birinin yasal hükümleri uyarınca harç ve masraflardan muaf olmaktan yararlanan vatandaşlar, diğer Tarafın ülkesinde aynı davanın usule ilişkin işlemleri dolayısıyla ile de bu muafiyetten faydalanırlar.

Madde 15

1. 14. madde hükmünden faydalanmak için gerekli şahsi, ailevi ve malvarlığı durumuna mütedair belge müracaat edenin ikametgahının veya meskeninin bulunduğu Akit Tarafın yetkili makamları tarafından verilmelidir.
2. Şayet müracaat edenin Akit Tarafların birinde veya diğerinde ikametgahı veya meskeni bulunmuyor ise, ülkesinin diplomatik misyon veya konsoloslukluğu söz konusu belgeyi kendisine verebilir.
3. Yargılama harç ve masraflardan muafiyet talebini karara bağlayacak adli makam işbu Anlaşmanın 3. maddesinin 2. paragrafında öngörülen yöntemi izleyerek, bu belgeyi vermiş olan makamdan tamamlayıcı bilgiler talep edebilir.

Madde 16

Şayet Akit Taraflardan birinin mahkemesi, diğer Akit Tarafın ülkesinde ikametgahı veya meskeni bulunan bir şahsın belirli bir usul işlemini tamamlaması için bir süre tesbit ederse, bu süre, evrakin muhatabına tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlar.

BÖLÜM 4HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDAKİ
KARARLARIN TANINMASI VE TENFİZİMadde 17

1. Akit Taraflardan herhangi biri, diğer Akit Taraf ülkesinde verilmiş aşağıdaki kararları, işbu Anlaşmada öngörülen şartlar altında tanıyacak ve tenfiz edecektir.
 - a) Hukuki ve ticari konulara ilişkin adli kararlar ile hukuki konularla ilgili diğer yetkili makamların kararları;
 - b) Tazminata ilişkin olarak cezai konularda verilmiş kararlar;

2. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra verilmiş olan hukuki ve ticari konulardaki nihai mahiyette adli kararlar, karar olarak kabul edilir. Yukarıda 1. paragrafın (a) bendinde değinilen kararlar ancak, bunlara ilişkin hukuki ilişkilerin işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra doğmuş olması halinde nazara alınacaktır.

Madde 18

İşbu Anlaşmanın 17. maddesinde belirtilen kararlar, aşağıdaki şartları haiz olmaları halinde diğer Akit Tarafın ülkesinde tanınır ve tenfiz edilir:

- a) Karar, verildiği Akit Tarafın ülkesindeki kanunlara göre kesinleşmiş ve icra edilebilir olmalıdır;
- b) Kararın verildiği Akit Tarafın kanunlarına göre, davayı kaybeden taraf usulüne uygun surette mahkemeye davet edilmiş olmalıdır.
- c) Davanın tarafları iddialarını savunma hakkından mahrum edilmemiş ve usulüne uygun olarak mahkemeye davet edilmiş bulunmalı ve kendilerine iddialarını ileri sürme ve savunmaya imkansızlıkları halinde temsil edilebilme fırsatı verilmiş olmalıdır.
- d) Kararın tanınmasının ve tenfizinin talep edildiği Akit Tarafın ülkesinde aynı muhakeme usulü çerçevesinde ve aynı taraflar arasında, daha önceden verilip kesinleşmiş bir mahkeme kararı bulunmamalıdır.
- e) Kararın tanınmasının ve tenfizinin talep edildiği Akit Tarafın yargı organlarında açılmış aynı taraflara, aynı sebebe ve aynı konuya dayanan bir dava bulunmamalıdır.
- f) Karar, tanınması ve tenfizi talep edilen Akit Tarafın kamu düzeni ile hukuki düzenin temel prensiplerine uygun olmalıdır.

Madde 19

1. Kararların tanınması ve tenfizine ilişkin talep aşağıdaki belgelerle doğrudan talepte bulunulan ülkenin yetkili mahkemesine yapılacaktır.

2. Talebe aşağıdaki belgeler eklenir:

- a) Kararın kesinleşmiş olup, icra kuvvetini haiz olduğunu tevsik eden bir belgeyle aslına uygunluğu tasdik edilmiş bir sureti;
- b) Aleyhinde karar alınan ve davaya katılmayan tarafın usulüne uygun surette mahkemeye davet edildiğini ve kendisini savunma imkanı bulunmadığından mahkeme önünde muteber şekilde temsil olunduğunu tevsik eden bir belge;
- c) Bu maddenin yukarıda belirtilen (a) ve (b) paragraflarında belirtilen belgelerin, tanıma ve tenfiz talep edildiği Akit Tarafın dilinde veya İngilizce yapılmış tasdikli tercümeleri.

Madde 20

1. Kararların tanınması ve tenfizine mütedait usule, tanıma ve tenfizin talep edildiği Akit Tarafın kanunu uygulanır.
2. İşbu Anlaşmanın uygulanmasında, tanıma ve tenfizin talep edildiği makam, davanın esası ile bağlı olup, sadece bu Anlaşmada belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğini inceleyecektir.

Madde 21

Bu Anlaşmanın kararların tanınması ve tenfizine ilişkin hükümleri, Akit Tarafların, adli bir icra işlemi sonucu elde edilen para ve eşyanın yabancı bir ülkeye transferi ile ilgili iç mevzuatına hâsıl getirmez.

KISIM III

NİHAİ HÜKÜMLER

Madde 22

İşbu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek sorunlar diplomatik yoldan çözümlenecektir.

Madde 23

1. İşbu Anlaşma onaylanacak ve Onay Belgeleri Zagreb'te teati edilecektir.
2. İşbu Anlaşma Onay Belgelerinin teatisinden otuz gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 24

1. İşbu Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalacaktır. Bununla birlikte, Akit Taraflardan her biri herhangi bir tarihte diğer Akit Tarafa bildirmek kaydıyla Anlaşmayı feshedebilir.
2. Fesih, diğer Devletin böyle bir bildirim almasından 6 ay sonra geçerlilik kazanacaktır.
3. İşbu hükümlerin kanıtı olarak, Akit Tarafların yetkili temsilcileri Anlaşmayı imzalamış ve mühürlerini tatbik etmişlerdir.

İşbu Anlaşma, Ankara'da 1999 Şubat ayının Onuncu günü, Türkçe, Hırvatça ve İngilizce dillerinde, ikişer nüsha ve herbiri esas metin olarak düzenlenmiştir. Metinlerin farklı yorumlanması halinde, İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

HIRVATİSTAN CUMHURİYETİ
ADINA

Prof. Dr. Selçuk ÖZTEK
Adalet Bakanı

Mate GRANIC
Dışişleri Bakanı

Handwritten marks in the top left corner, possibly initials or a signature.

**UGOVOR
O PRAVNOJ POMOĆI U GRAĐANSKIM
I TRGOVAČKIM STVARIMA
IZMEĐU
REPUBLIKE TURSKÉ
I
REPUBLIKE HRVATSKE**

Republika Turska i Republika Hrvatska

u želji unapređenja prijateljskih odnosa i uređenja međusobne pomoći u građanskim i trgovačkim stvarima na temelju načela nacionalne suverenosti, jednakosti prava i nemiješanja u unutarnje poslove ugovornih stranaka,

odlučile su sklopiti ugovor o međusobnoj pomoći u građanskim i trgovačkim stvarima i sporazumjele se kako slijedi:

POGLAVLJE I.

ODJELJAK 1.

Opće odredbe

Članak 1.

1. Državljeni jedne ugovorne stranke uživat će na teritoriju druge ugovorne stranke jednaku sudsku i pravnu zaštitu glede njih osobno, njihovih prava i interesa, kao i njezini državljani.

2. Državljeni jedne ugovorne stranke imaju na teritoriju druge ugovorne stranke slobodan pristup sudovima i drugim nadležnim tijelima, pravo podnositi zahtjeve i štititi svoja prava i interese u građanskim i trgovačkim stvarima pod istim uvjetima kao i državljani druge ugovorne stranke.

3. Pravne osobe sa poslovnim sjedištem na teritoriju jedne od ugovornih stranaka, a koje su osnovane sukladno propisima te ugovorne stranke, imat će pravo primjeniti sve pogodnosti iz ovog Ugovora ukoliko to nije u suprotnosti s javnim poretkom.

Članak 2.

1. Dvije će ugovorne stranke odrediti središnja tijela u pružanju pravne pomoći, jedna drugoj, sukladno ovome Ugovoru.

2. Središnje tijelo u Republici Turskoj je Ministarstvo pravosuđa. Središnje tijelo u Republici Hrvatskoj je Ministarstvo pravosuđa.

3. Odredba gornjeg stavka ovoga članka ne isključuje suobraćanje diplomatskim odnosno konzularnim putem.

Članak 3.

1. Zahtjev za pravnu pomoć i pripadajuća dokumentacija, osim one iz članka 11. ovoga Ugovora, bit će popraćena ovjerenim prijevodom na jezik ugovorne stranke koju se moli za pravnu pomoć ili engleski jezik.

2. Zamolnica za pravnu pomoć i pripadajuća dokumentacija bit će pisana na jeziku države koja moli za pravnu pomoć, s priloženim ovjerenim prijevodom na jezik ugovorne stranke koju se moli za pravnu pomoć ili engleski jezik.

3. Akti o udovoljenju zamolnicama bit će sastavljeni na jeziku ugovorne stranke koju se moli za pravnu pomoć.

Članak 4.

Ministarstva pravosuđa ugovornih stranaka će uzajamno na molbu obavještavati jedna drugu o zakonima i sudskoj praksi na njihovom teritoriju kao i o pravnim pitanjima koja su uređena ovim Ugovorom.

POGLAVLJE II.

ODJELJAK 1.

Pravna pomoć u građanskim i trgovačkim stvarima

Članak 5.

1. Nadležna tijela ugovornih stranaka obvezuju se uzajamno pružati sudsku pomoć u građanskim i trgovačkim stvarima.

2. Međusobna pravna pomoć uključuje posebno izvršenje procesnih radnji kao što su: dostavljanje akata, saslušanje stranaka, svjedoka i vještaka, očevidi.

Članak 6.

1. Zamolnica za sudsku pomoć sadržavat će:

- a) nazive tijela koja mole pravnu pomoć;
- b) predmet postupka za koje se moli izvođenje dokaza;
- c) imena, stalne i privremene adrese (prebivalište ili boravište), državljanstvo i zanimanje stranaka;
- d) imena i adrese zastupnika stranaka;
- e) informacije potrebne u predmetu za izvršenje zamolnice.

2. Zamolnica za sudsku pomoć i njezina pripadajuća dokumentacija bit će potpisana i službeno ovjerena od tijela koje moli pravnu pomoć.

Članak 7.

1. Nadležno tijelo koje pruža pravnu pomoć postupit će u izvršenju zamolnice po zakonima svoje države. Međutim, ono može, na molbu tijela koje moli pravnu pomoć, postupiti po njegovim propisima, ukoliko to nije suprotno propisima zamoljene ugovorne stranke.

2. Ako tijelo kojemu je zamolnica upućena nije nadležno za udovoljenja zamolnici, to tijelo prosljedit će zamolnicu nadležnom tijelu u zamoljenoj ugovornoj stranci i o tome obavijestiti nadležno tijelo stranke moliteljice.

3. Nadležno tijelo koje pruža pravnu pomoć poslat će akte o udovoljenju zamolnici tijelu koje moli pravnu pomoć, ili će ga, u slučaju neudovoljenja zamolnici, obavijestiti o razlozima neudovoljenja.

Çlanak 8.

1. Zamolnica za dostavu dokumenata sadržavat će punu adresu naslovnika i naziv dokumenata koje treba uručiti.

2. Ako dokumenti ne mogu biti uručeni na adresu naznačenu u zamolnici za dostavu, zamoljeno tijelo poduzet će potrebne mjere za utvrđivanje točne adrese. Ukoliko nije moguće utvrditi točnu adresu zamoljena ugovorna stranka obavijestit će o tome stranku moliteljicu i vratiti joj zamolnicu s pripadajućom dokumentacijom.

3. Potvrda o uručanju dostavljenih dokumenata bit će sastavljena sukladno zakonu zamoljene ugovorne stranke. Potvrda će sadržavati datum i mjesto uručenja.

4. Zamoljena ugovorna stranka snosit će sve troškove izvršenja zamolnice na svome teritoriju i neće tražiti njihovu naknadu.

Çlanak 9.

Zamoljena ugovorna stranka može odbiti pravnu pomoć ako bi udovoljenje zamolnici bilo u suprotnosti s njezinim suverenitetom, sigurnošću ili javnim poretkom. Međutim, ona će pismeno obavijestiti drugu ugovornu stranku o razlozima odbijanja pravne pomoći.

Çlanak 10.

1. Svjedok ili vještak, bilo kojega državljanstva, koji pristupa na poziv pred sudska tijela ugovorne stranke koja moli za pravnu pomoć, neće biti podvrgnut kaznenom progonu, lišavanju slobode ili bilo kakvom kažnjavanju na temelju presude koja je ranije donesena na teritoriju te stranke zbog povreda počinjanih prije ulaska na njezin teritorij.

2. Svjedok ili vještak gubi imunitet predviđen u ovome članku ako ne napusti teritorij ugovorne stranke koja je uputila zamolnicu u roku od 15 dana računajući od dana kada su ga sudske vlasti obavijestile da njegova nazočnost više nije potrebna. Ovaj rok ne uključuje vrijeme u kojemu svjedok ili vještak nije u mogućnosti napustiti teritorij ugovorne stranke moliteljice iz razloga na koje ne može utjecati.

3. Ove osobe neće biti podvrgnute kaznenom progonu ili lišene slobode zbog svjedočenja ili davanja vještačkog nalaza.

4. Ugovorna stranka koja upućuje zamolnicu obavijestit će pozvanoga svjedoka ili vještaka da će troškovi putovanja, boravka i nagrade vještaku biti naknađeni sukladno uvjetima predviđenim u njezinom pravu. Na zahtjev te osobe, ugovorna stranka koja traži pravnu pomoć, predujmit će troškove putovanja i boravka.

ODJELJAK 2.**Isprave****Çlanak 11.**

Na zahtjev suda ili drugih nadležnih tijela ugovorne stranke dostavljat će jedna drugoj izvode iz državnih matrica i druge isprave koje se odnose na osobna stanja i interese njihovih državljana, bez prijevoda i besplatno.

Çlanak 12.

1. Isprave koje su sastavljene, izdate ili potvrđene te ovjerene službenim pečatom na teritoriju jedne ugovorne stranke ili njihove ovjerene kopije neće biti potrebno ovjeravati na teritoriju druge ugovorne stranke.
2. Isprave izdane od nadležnih tijela jedne ugovorne stranke imat će istu dokaznu snagu na teritoriju druge ugovorne stranke.

ODJELJAK 3.

*Oslobodenje od osiguranja pamičnih troškova (Judicatum Solvi)
i od plaćanja pamičnih troškova*

Çlanak 13.

1. Od državljana bilo koje ugovorne stranke neće se moći zahtjevati osiguranje pamičnih troškova samo zato što su strani državljani i nemaju prebivalište ili boravište na teritoriju druge ugovorne stranke.
2. Odredba prvog stavka ovog članka primjenjuje se i na pravne osobe.

Çlanak 14.

1. Državljanima obje ugovorne stranke užit će pogodnost oslobodenja od plaćanja sudskih pristojbi i troškova postupka i bit će im zajamčena besplatna pravna pomoć pred sudovima druge ugovorne stranke pod istim uvjetima i u istom opsegu kao i njezinim državljanima.
2. Takva sudska i pravna pomoć odnosit će se na sve stadije postupka, uključujući i postupak priznanja i izvršenja.
3. Državljanima koji uživaju pogodnost oslobodenja od plaćanja pristojbi i troškova sukladno pravu jedne ugovorne stranke, također će uživati takvu pogodnost na teritoriju druge ugovorne stranke u postupcima u tome predmetu.

Çlanak 15.

1. Potvrdu potrebnu za ostvarivanje pogodnosti iz članka 14. za dokazivanje osobnog, obiteljskog i materijalnog položaja molitelja, izdat će nadležna tijela ugovorne stranke u kojoj molitelj ima svoje prebivalište ili boravište.
2. Ako molitelj nema prebivalište ili boravište na teritoriju bilo koje ugovorne stranke, nadležno diplomatsko predstavništvo ili konzulami ured njegove države može izdati takvu potvrdu.
3. Sudska vlast koja će odlučivati o molbi za oslobodenje od plaćanja sudskih pristojbi i troškova postupka, postupit će na način predviđen u članku 2. stavak 3. ovoga Ugovora i može zatražiti dodatnu obavijest od tijela koje je izdalo ovakvu potvrdu.

Çlanak 16.

Ako sud bilo koje ugovorne stranke odredi rok za dopunu određene radnje za osobu koja ima prebivalište ili boravište na teritoriju druge ugovorne stranke, taj rok počat će teći od datuma uručenja dokumenata naslovniku ili primatelju.

ODJELJAK 4.

Priznanje i izvršenje sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima

Članak 17.

1. Svaka država ugovornica će pod uvjetima iz ovoga Ugovora, priznavati i izvršavati sljedeće sudske odluke donesene na teritoriju druge ugovorne stranke:

- a) sudske odluke donesene u građanskim i trgovačkim stvarima i odluke drugih nadležnih tijela u građanskim stvarima koje su izjednačene sa sudskim odlukama;
- b) sudske odluke u kaznenim predmetima glade imovinskopravnih zahtjeva.

2. Pravomoćne sudske odluke u građanskim i trgovačkim stvarima donesene poslije stupanja na snagu ovoga Ugovora, bit će predmetom priznanja. Odluka navedena u točki a) stavka 1. ovog članka bit će uzeta u obzir samo ako je pravna posljedica u svezi tih odluka nastupila nakon stupanja na snagu ovoga Ugovora.

Članak 18.

Sudske odluke navedene u članku 17. ovoga Ugovora bit će predmet priznanja i izvršenja u drugoj ugovornoj stranci, pod sljedećim uvjetima:

- a) sudske odluke donesene u bilo kojoj ugovornoj stranci ako su pravomoćne i izvršne na njezinoj teritoriji;
- b) ako je tuženiku uredno bio dostavljen poziv sukladno pravu ugovorne stranke koja je odluku donijela;
- c) ako strankama u postupku nije bilo uskraćeno pravo na obranu i nije im bio uručen poziv pred sud i dana mogućnost da budu zastupane u slučaju njihove procesne nesposobnosti;
- d) ako ne postoji pravomoćna sudska odluka donesena u istoj pravnoj stvari i između istih stranaka na teritoriju ugovorne stranke u kojoj se traži priznanje i izvršenje;
- e) ako nije u tijeku parnica u istoj pravnoj stvari i između istih stranaka pred sudom ugovorne stranke u kojoj se traži priznanje i izvršenje;
- f) ako sudska odluka nije u suprotnosti sa osnovnim načelima prava i javnim poretkom ugovorne stranke u kojoj se traži priznanje i izvršenje.

Članak 19.

1. Molba za priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka podnosi se izravno nadležnom sudu, uz sljedeću dokumentaciju.

2. Molbi treba priložiti sljedeću dokumentaciju:

- a) ovjereni prijepis odluke, s potvrdom pravomoćnosti i izvršnosti;
- b) potvrdu kojom se dokazuje da je stranka koja je propustila pristupiti sudu bila uredno pozvana te da je u slučaju njezine procesne nesposobnosti, bila uredno zastupana;
- c) dokumentaciji u kojoj se traži priznanje ili izvršenje, spomenutoj u točkama a) i b) ovoga članka, mora biti priložen ovjereni prijevod na jezik druge ugovorne stranke ili na engleski jezik.

Članak 20.

1. Postupak priznanja i izvršenja sudskih odluka provodit će se po pravu ugovorne stranke u kojoj se traži priznanje i izvršenje.

2. U provedbi ovoga Ugovora, sudbena vlast od koje se traži priznanje i izvršenje ograničit će se samo na bit stvari i ispitat će samo da li su ispunjeni uvjeti iz ovoga Ugovora.

Članak 21.

Odredbe ovoga Ugovora koje se odnose na priznanje i izvršenje sudskih odluka neće imati učinka na primjenu odredbi domaćeg prava ugovornih stranaka glede transfera novca i stvari pribavljenih kao rezultat sudskog izvršnog postupka u stranoj državi.

POGLAVLJE III.

ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 22.

Sporovi između ugovornih stranaka koji se odnose na tumačenje ili primjenu ovog Ugovora riješit će se diplomatskim putem.

Članak 23.

1. Ovaj Ugovor podliježe ratifikaciji, a isprave o ratifikaciji bit će razmijenjene u Zagrebu.
2. Ovaj Ugovor stupa na snagu trideset dana nakon razmjene isprava o ratifikaciji.

Članak 24.

1. Ovaj Ugovor ostaje na snazi neodređeno vrijeme. Svaka ugovorna stranka može otkazati Ugovor na način da o tome pisano diplomatskim putem izvijesti drugu ugovornu stranku.
2. Otkaz Ugovora stupa na snagu protekom roka od šest mjeseci od dana kada je druga ugovorna stranka primila obavijest o otkazu.

U potvrdu toga, opunomoćenici ugovornih stranaka potpisali su ovaj Ugovor i potvrdili ga svojim pečatima.

Sastavljeno u _____ dana _____ u dva izvornika, na turskom, hrvatskom i engleskom jeziku, pri čemu su sva tri teksta jednako vjerodostojna. U slučaju neslaganja oko tumačenja, mjerodavan je engleski tekst.

ZA REPUBLIKU TURSKU

ZA REPUBLIKU HRVATSKU

**Agreement on Legal Cooperation in Civil and Commercial Matters
Between the Republic of Turkey and the Republic of Croatia**

The Republic of Turkey and the Republic of Croatia

Desirous of further promoting friendly relations and of arranging mutual assistance in civil and commercial matters on the basis of the principals for national sovereignty, equality of rights and of non-interference in the internal affairs of Contracting Parties,

Have decided to conclude an agreement on mutual assistance in civil and commercial matters and have agreed as follows:

CHAPTER I

SECTION I

General Provisions

Article 1

1. Nationals of the contracting parties shall be entitled to equal judicial and legal protection in the territory of the other party, with respect to their persons, their rights and interests, as if they themselves were nationals of the latter Party.

2. Nationals of Contracting Parties shall in the territory of the other party, be entitled to free access to courts and other competent authorities to lodge claims and to protect their rights and interests in respect of civil, and commercial matters in the same terms and conditions as nationals of the latter Party.

3. Legal persons shall, whose place of business is located in the territory of one of the Contracting Parties and have been set up in accordance with the Law of that Party be entitled to enjoy the provisions of the present Agreement insofar as it is not infringe public order.

Article 2

1. The two Contracting Parties appoint Central Authorities to render legal assistance to each other in accordance with this Agreement.

2. The central authority on the part of the Republic of Turkey is the Ministry of Justice. The central authority on the part of the Republic of Croatia is the Ministry of Justice.

3. Rules of the paragraph above in this article, do not exclude intercourse through diplomatic or consular channels.

Article 3

1. Requests for assistance and their supporting documents other than those provided for in Article 11 of the present Agreement shall be accompanied by certified translations in the language of the requested Party or in English.

2. Letters of request for legal assistance and their supporting documents shall be written in the language of the requesting Contracting Party and attached with its certified translation into the language of the requested Contracting Party or English.

3. Documents obtained through execution of requests for assistance shall be prepared in the language of the requested Contracting Party.

Article 4

The Ministries of Justice of the Contracting parties shall, upon request mutually give information to each other on their law and practices in that country in regard with legal problems that constitute subject to the present Agreement.

CHAPTER II

SECTION I

Judicial Assistance in Civil and Commercial Matters

Article 5

1. The competent authorities of the Contracting Parties undertake to afford each other mutual judicial assistance in civil and commercial matters.

2. Mutual assistance includes, especially enforcement of procedural decisions as such as transmitting of documents, hearing of parties, witnesses and examination of experts, discovery.

Article 6

1. A request for judicial assistance shall specify:

- a) The names of the requested authorities;
- b) The nature of proceedings for the evidence is required;
- c) The names, permanent and temporary addresses (domicile or residence); nationalities and professions of the parties;
- d) The names and addresses of the representatives of the parties;
- e) Information necessary for the subject matter and execution of the request.

2. A request for judicial assistance and its supporting documents shall be signed and officially sealed by the requesting authority.

Article 7

1. The requested authority shall apply the provisions of its own law as for the execution of the request. However, it may, upon the request of the requesting authority, follow the procedure of the latter unless this is incompatible with the law of the requested Party.
2. If the authority to whom the request has been sent is not competent to enforce it, such authority shall forward the request to the competent authority in the requested Party and shall inform the requesting authority thereof.
3. The requested authority shall send to documents establishing the execution of the request to the requesting authority or shall inform the latter where the request is not executed, with the reasons thereof.

Article 8

1. A request for service of documents shall state the full address of the addressee and the documents to be served.
2. If the document can not be served to the address stated in the request for service, the requested authority shall take necessary measures for establishment of the true address. If it has been impossible to establish the true address, the requested Party shall inform the requesting Party thereof, and shall forward the document to the latter.
3. The receipt of the documents to be served shall be prepared in accordance with the law of the requested Party. The receipt shall contain the date and place of such service.
4. The requested Party shall bear all of the costs incurred in its territory for execution of the request and shall not claim the reimbursement thereof.

Article 9

A request for assistance may be refused if it is deemed that granting such request would infringe sovereignty, security or public order of the requested Party. However it shall inform the other Contracting party of the reasons for denial in the written form.

Article 10

1. A witness or expert, whatever his nationality, appearing on a summons before the judicial authorities of the requesting Party, shall not be prosecuted or detained or subjected to any punishment due to a judgment rendered previously in the territory of that party in respect of any offence occurring before his arrival to that state.
2. A witness or expert, when informed by the authority invited him that his presence is no longer required, shall not leave the territory of the requesting party within 15 consecutive days following that notification, such immunity shall cease. The period that prevents a witness or expert leaving the territory of the requesting Party freely, for reasons out of his control, shall be exempted from the period provided in this paragraph.
3. Such persons shall not be prosecuted or detained due to witness's testimony of expertise.

4. The requesting authority shall inform the witness or expert summoned that travel expenses, subsistence allowances and expertise fees be refunded within the conditions provided by its law. Upon request of such person, an advance for traveling and subsistence expenses shall be paid by the requesting authority.

SECTION 2

Documents

Article 11

Upon a request of the courts or other competent authorities of one of the Contracting Parties, other Party shall forward the copies of personal status certificates, other documents relating to personal affairs and interests of the nationals of the requesting party, without translation and charge.

Article 12

1. Documents drawn up, issued or certified and officially sealed in one of the Contracting Parties territory or their authenticated copies, shall not be subject to legalization in the territory of the other Contracting Party.

2. Documents issued by the official authorities of a Contracting party shall have the same probative force in the territory of the other Party.

SECTION 3

Exemption from Payment of Security (Judicatum Solvi) and Costs of Proceedings

Article 13

1. Nationals of any Contracting party shall not be required to give security (Judicatum Solvi) only for being a foreign citizen and for not having domicile or residence in the territory of the other Party.

2. The prescription of the first paragraph of this article will apply to legal persons, too.

Article 14

1. Nationals of either of the Contracting Party shall be entitled to benefit exemption from judicial charges and costs, and be granted legal aid free of charge before the courts of the other party on the same conditions and up to the extent as the latter nationals.

2. Such judicial assistance and legal aid shall apply to all proceedings of a case, including enforcement proceedings.

3. Nationals entitled to benefit exemption from charges and costs in accordance with the law of either of the Contracting Party shall also enjoy such exemption in the territory of the other Contracting Party as for the proceedings of the same case.

Article 15

1. The certificate necessary to benefit from the provision of Article 14 and to prove personal, family and material status of the applicant, shall be issued by the competent authority of the Contracting Party of which such applicant has his domicile or residence.

2. If an applicant has no domicile or residence in the territory of one of the Contracting party or other, diplomatic mission or consular agency of his country may issue such certificate.

3. The judicial authority which shall decide upon application for exemption from judicial charges and costs, shall proceed on the method provided in Article 2 paragraph 3 of the present agreement and, may ask for additional information from the authority issued such certificate.

Article 16

If the court of any Contracting Party sets a time limit for the completion of a specific proceeding for a person having residence or domicile in the territory of the other Contracting Party, such limitation shall start from the date of service of documents to the addressee or recipient.

SECTION 4

Recognition and Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters

Article 17

1. Any of the contracting Parties, shall recognize and enforce the following judgments rendered in the territory of the other Contracting Party in accordance with the provisions of the present Agreement:

- a) Judgments concerning civil or commercial matters; and decision of other competent authorities in civil matters;
- b) Criminal judgments with respect to compensation.

2. Final judicial decisions in civil and commercial matters rendered after entry into force of this Agreement is considered as decisions. Decisions referred to in subparagraph (a) of paragraph 1 above will only be taken in the consideration if legal relationship in regard with those decisions acquired after entry into force of the present Agreement.

Article 18

Judgments mentioned in Article 17 of the present Agreement shall be entitled to recognition and enforcement in the other contracting Party, subject to the following conditions if:

- a) A judgment rendered in any of the Contracting Party should be final and enforceable in its territory;

- b) The defendant should have been duly served of summons according to the law of the Contracting Party of which the judgment rendered;
- c) The parties of the proceedings should not have been deprived of the right to defend and, should have been duly served of notice to appear before court and given opportunity to be represented where themselves have been unable to lodge claim and defend;
- d) There should not exist a finalized court decision rendered within the same procedure and for the same parties in the territory of the Contracting Party of which recognition or enforcement is sought;
- e) There should not exist a proceeding pending based on the same facts and having the same purpose and with regard to the same parties before the judicial authority of such Contracting Party of which recognition or enforcement is sought;
- f) Such a judgment is compatible with the basic principles of the law and public order of the Contracting Party of which recognition or enforcement is sought.

Article 19

1. The request for recognition and execution of decisions shall be directly made to the competent court of the following documents.

2. Application shall be accompanied by the following documents:

- a) A truly certified copy of the judgment, furnished by a certificate of finality and enforceability;
- b) A certificate proving that the defeated litigant who failed to appear before court be duly served of summons and that where he has been unable to defend himself he has been properly represented;
- c) The documents mentioned in the above paragraphs (a) and (b) of this Article, shall be enclosed with the certified translations in the language of the Contracting Party of which recognition or enforcement is sought or in English.

Article 20

1. The procedure for the recognition or enforcement of the judgments shall be governed by the law of the Contracting Party of which recognition and enforcement is sought.

2. In the implementation of the present Agreement, the authority of which recognition or enforcement is sought shall be bound by the merits of the case and shall only examine whether or not the conditions provided in the present agreement is fulfilled.

Article 21

The provisions of the present Agreement relating to recognition and enforcement of judgments shall not affect the domestic rules of the Contracting Parties in regard with the transfer of money and property, obtained as a result of judicial execution procedures to a foreign country.

CHAPTER III

FINAL PROVISIONS

Article 22

Any difficulties which may arise in connection with the application of this Agreement shall be settled through diplomatic channel.

Article 23

1. The Present Agreement shall be ratified and the instruments of ratification thereof shall be exchanged at Zagreb.

2. The present Agreement shall come into force 30 days after the exchange of the instruments of ratification.

Article 24

1. This Agreement shall remain in force for an indefinite period. However each Contracting Party may denounce the agreement at any time by giving a notice to the other Contracting Party.

2. Denunciation shall take effect six months after the date when the other State has received such notification.

In witness where of, the respective plenipotentiaries of the Contracting Parties have signed this agreement and have affixed hereto their seals.

Done at Ankara on this Tenth day of February 1999 in duplicate, in Turkish, Croatian and English languages, all three texts having the same force. In case of divergence in interpretation, the English text shall prevail.

FOR
THE REPUBLIC OF TURKEY

FOR
THE REPUBLIC OF CROATIA

Prof. Dr. Selçuk ÖZTEK
Minister of Justice

Mete GRANIC
Minister of Foreign Affairs